

OSVRTI

OKRUGLI STOL O MJERODAVNOM PRAVU
 ZA UGOVOR O POMORSKOM OSIGURANJU
 I O UNCTAD-OVIM UZORAK-KLAUZULAMA ZA
 POMORSKO OSIGURANJE

U organizaciji Udruženja za pravo osiguranja SR Hrvatske održan je 20. i 21. ožujka 1986. u Zadru Okrugli stol posvećen dvjema temama: mjerodavnom pravu za ugovor o pomorskom osiguranju UNCTAD-ovim uzorak-klauzulama za pomorsko osiguranje.

Okruglom stolu je prisustvovalo oko 100 zainteresiranih, među kojima je bilo najviše praktičara iz osiguravajućih organizacija, organizacija pomorske privrede i znanstvenih ustanova.

Prvi dan rada Okruglog stola u Zadru bio je posvećen diskusiji o problemima koji za stranke ugovora o pomorskom osiguranju proizlaze iz izbora jugoslavenskog prava kao mjerodavnog prava za taj ugovor sklopljen uz primjenu engleskih uvjeta osiguranja. - Institutskih klauzula za osiguranje brodova i Institutskih klauzula za osiguranje tereta. Uvodnu riječ za razgovor o toj temi dao je dr Drago Pavić jasno naznačujući sve vidove problema izbora mjerodavnog prava za ugovor o pomorskom osiguranju, ponudivši određena rješenja kao polaznu točku za diskusiju.

U bogatoj diskusiji koja je potom uslijedila, istaknuta je opća podrška nastojanju da se kad god je to primjereno konkretnim okolnostima, ugovor o pomorskom osiguranju podvrgne primjeni jugoslavenskog prava. Međutim, razni diskutanti su istodobno, kroz niz primjera iz prakse, ukazali na potrebu da se od ovog općeg načela odstupi u korist ugovaranja primjene engleskog prava kod određenih vrsta osiguranja kad to poslovni razlozi opravdavaju. Raspravljajući o mjerodavnom pravu za ugovor o plovidbenom osiguranju neki su diskutanti upozorili i na važnost klauzula o ugovorenoj nadležnosti jugoslavenskog suda odnosno arbitraže koje su do sada u praksi pomorskog osiguranja, u kojem sudjeluju jugoslavenski osiguratelji, bile vrlo rijetko izričito ugovorene ili neprecizno formulirane.

Drugi dan rada Okruglog stola u Zadru bio je posvećen razgovoru o rezultatima rada UNCTAD-a u izradi uzorak-klauzula za pomorsko osiguranje tereta i uzorak-klauzula za pomorsko osiguranje brodova na vrijeme. Nakon uvodne informacije koju je dala Ljerka Mintas Hodak

u diskusiji je istaknuta inicijativa da se izrade uvjeti plovidbenog osiguranja i osiguranja kopnenog transporta utemeljeni na jugoslavenskom pravu, a po uzoru i koristeći eventualno pojedina rješenja sadržana u UNCTAD-ovim uzorak-klauzulama. Izradom jugoslavenskih uvjeta plovidbenog osiguranja otpali bi brojni problemi o kojima je prethodnog dana bilo riječi, a koji neminovno nastaju u određenim situacijama kada se na engleske uvjete pomorskog osiguranja primjenjuje bilo koje drugo nacionalno pravo, a ne englesko pravo iz kojeg su ti uvjeti izrasli.

Opća je ocjena sudionika ovog Okruglog stola bila da su teme koje je organizator predvidio za razgovor upravo u žiži interesa kako jugoslavenske poslovne prakse tako i pravnih stručnjaka i znanstvenih krugova koji su do sada o tim pitanjima imali podvojena mišljenja. Razmjena mišljenja i prijedlozi koje su sudionici ovog Okruglog stola istaknuli, a organizator uobličio u šest zaključaka koji će kao preporuke za budući rad jugoslavenskih osiguravajućih organizacija zasigurno doprinijeti ujednačenju i poboljšanju njihove dosadašnje prakse, pokazuju da je Okrugli stol u Zadru vrlo uspješno ostvario svoj zadatak, kao što su to uostalom i svi raniji skupovi koje je o temama iz pomorskog osiguranja organiziralo ovo nedavno osnovano, ali vrlo aktivno hrvatsko Udruženje za pravo osiguranja.

Na kraju prenosimo zaključke koje je predložila posebno oformljena radna grupa, a koje su sudionici Okruglog stola jednoglasno prihvatili:

1. U ugovorima s međunarodnim obilježjem kod kojih su obje ugovorne stranke domaće osobe, valja nastojati u što većoj mjeri primijeniti takvu pravno-tehničku proceduru kojom se osigurava primjena jugoslavenskog prava.
2. Ako kod ugovora navedenih pod 1) poslovni razlozi opravdavaju primjenu stranog - engleskog prava, valja dopustiti da stranke ugovore primjenu engleskog prava uz ograničenje ordre publica. Tu prije svega dolaze u obzir ove vrste osiguranja:
 - osiguranje robe u izvozu uz prenosivu pomorsku policu osiguranja,
 - osiguranje pomorskih brodova što plove izvan obalnog mora Jugoslavije,

- osiguranje odgovornosti pomorskih brodara.

3. Valja nastaviti s istraživanjima koje odredbe i izraze institutskih klauzula treba interpretirati u skladu s engleskim pravom radi utvrđivanja sadržaja ugovornog odnosa.
4. Kod ugovora o osiguranju robe u izvozu preporučuje se na precizan način ugovoriti nadležnost određenog jugoslavenskog suda.
5. Podržavaju se nastojanja da se pri sklapanju ugovora o plovidbenom osiguranju ugovara nadležnost domaćega stalnog izbranog suda (arbitraže).
6. Podržava se inicijativa da se izrade uvjeti plovidbenog osiguranja i osiguranja kopnenog transporta, utemeljeni na jugoslavenskom pravu. Ti bi uvjeti trebali biti jedinstveni za čitavo jugoslavensko tržište, a prilikom njihove izrade mogla bi se koristiti rješenja predviđena u UNCTAD-ovim uzorak-klauzulama za pomorsko osiguranje.

Ljerka Mintas Hodak
asistentica - istraživač

SUMMARY

ROUND TABLE ON APPLICABLE LAW FOR MARINE INSURANCE CONTRACT AND ON UNCTAD MODEL-CLAUSES FOR MARINE INSURANCE

The Association for the Law of Insurance of the Socialist Republic of Croatia organized at the Round Table March 20-21 in Zadar. The sessions were attended by the about 100 participants mostly from insurance firms, other maritime industry firms and scientific institutions.

On the first day of the Round table, after the introductory talk by Dr Drago Pavić, on the law applicable for marine insurance

contract, there was a very interesting discussion concerning the problems arising out of the fact that the parties to marine insurance contract based on English insurance conditions formulated by the Institute of London Underwriters have chosen Yugoslav law as the applicable law for their contract.

On the second day of the Round table Ljerka Mintas Hodak gave an introductory talk on the UNCTAD model-clauses for marine insurance in comparison on the Institute clauses. In the discussion afterwards the suggestion was made by several participants to work out Yugoslav marine insurance conditions using some solutions contained in the UNCTAD model-clauses.

The Round table concluded its work by formulating the following guidelines for insurance practitioners in Yugoslavia:

1. In contracts containing an international element both of whose contracting parties are Yugoslav persons it should be endeavoured to the best of one's abilities to apply judicial procedure which ensures the application of Yugoslav law.
2. If business reasons justify the application of foreign law i.e. English law, the parties are free to contract for English law taking into account the restriction of ordre public in cases of:
 - export cargo insurance with a transferable insurance policy;
 - hull insurance where the ship sails outside Yugoslav costal waters;
 - insurance of the shipowner's liability.
3. It is to continue to investigate which provisions and terms of the Institute clauses are to be interpreted in accordance with English law for ascertaining the content of the contractual relationship.
4. It is suggested that precise agreement should be reached on the way the jurisdiction of the Yugoslav national Court should be applied when contracting cargo insurance in export trade.

5. It is further suggested that Yugoslav arbitration should be agreed on when contracting marine insurance.

6. It is also suggested that Yugoslav marine insurance conditions and Yugoslav land transport conditions should be formulated so as to be applicable throughout Yugoslavia. UNCTAD model-clauses on marine insurance could be of great assistance in drawing up Yugoslav marine insurance regulations.